

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Αθήνα, 28 Μαΐου 2021
Α.Π.: 25339

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

- Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

ΚΟΙΝ: - Βουλευτές κ.κ. Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου, Ελευθέριο Αβραμάκη, Ειρήνη-Ελένη Αγαθοπούλου, Ιωάννη Αμανατίδη, Σταύρο Αραχωβίτη, Θεοδώρα (Δώρα) Αυέρη, Χρήστο-Αλέξανδρο Αυλωνίτη, Άννα Βαγενά-Κηλαηδόνη, Σωκράτη Βαρδάκη, Βασίλειο, Βασιλικό, Καλλιόπη Βέττα, Αναστασία (Νατάσα) Γκαρά, Ιωάννη Γκίολα, Θεόδωρο Δρίτσα, Κωνσταντίνο Ζουράρη, Διονύσιο Καλαματιανό, Ευφροσύνη (Φρόσω) Καρασαρλίδου, Ειρήνη (Νίνα) Κασιμάτη, Γεώργιο Κατρούγκαλο, Μάριο Κάτση, Χαρούλα (Χαρά) Καφαντάρη, Παναγιώτη Κουρουμπλή, Κωνσταντίνο Μάρκου, Αλέξανδρο Μεικόπουλο, Ιωάννη Μουζάλα, Κωνσταντίνο Μπάρκα, Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Θεόφιλο Ξανθόπουλο, Αθανάσιο (Σάκη) Παπαδόπουλο, Γεώργιο Παπαηλιού, Αικατερίνη Παπανάτσιου, Νικόλαο Παππά, Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα, Παναγιού (Γιώτα) Πούλου, Ιωάννη Ραγκούση, Νεκτάριο Σαντορινιό, Ιωάννη Σαρακιώτη, Παναγιώτη (Πάνο) Σκουρλέτη, Παναγιώτη (Πάνο) Σκουρολιάκο, Ελισσάβητ (Μπέττυ) Σκούφα, Χρήστο Σπίρτζη, Ολυμπία Τελιγιορίδου, Αλέξανδρο (Αλέκο) Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Τσίπρα, Σωκράτη Φάμελλο, Θεανώ Φωτίου, Δημήτριο (Τάκη) Χαρίτου, Ραλλία Χρηστίδου, Γεώργιο Ψυχογιό

Ε.Δ.: - Διπλωματικό Γραφείο κ. Πρωθυπουργού

- Διπλωματικό Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού

- Διπλωματικά Γραφεία κ.κ. Υφυπουργών

- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας

- Γραφείο κας Ε' Γενικής Διευθύντριας

- Α4, Ε3, Δ1 Διευθύνσεις

- Ειδική Νομική Υπηρεσία/Τμήμα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου

- Υπηρεσία Ενημέρωσης και Δημόσιας Διπλωματίας

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 6484 από 12.05.2021 Κοινοβουλευτική Ερώτηση Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ

Σελίδες Απάντησης: 4
Σελίδες Εγγράφων: -
Σύνολο Σελίδων: 4

Μετά από εκ μέρους του Υπουργείου Εξωτερικών¹ έγκαιρη ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινότητας και ειδικότερα των οργάνων της ΟΥΝΕΣΚΟ καθώς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήδη την ίδια ημέρα (10 Ιουλίου 2021) που εκδόθηκε το Διάταγμα του Προέδρου Ερντογάν για την μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε μουσουλμανικό τέμενος, η Γενική Διευθύντρια της ΟΥΝΕΣΚΟ, κα Azoulay, αντέδρασε, εκδίδοντας αυστηρή Ανακοίνωση Τύπου, με την οποία εξέφρασε βαθιά θλίψη υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι δεν είχε προηγηθεί διαβούλευση με τον Οργανισμό, όπως είχε επανειλημμένως ζητηθεί στην τουρκική πλευρά. Παρομοίως, αντίδραση υπήρξε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις 13.07.2020, όταν καυτηρίασε την τουρκική ενέργεια κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου που παραχώρησε μετά το πέρας του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων ΕΕ ο ΥΕ/Αντιπρόεδρος Επιτροπής κ. Borell².

Στη συνέχεια ακολούθησε σύσκεψη, που συγκάλεσα, με συμμετοχή της Υπουργού Πολιτισμού κας Μενδώνη και υπηρεσιακών παραγόντων των δύο Υπουργείων (22.07.2020), στην οποία αποφασίστηκε η δημιουργία διϋπουργικής άτυπης ομάδας εργασίας που εισηγήθηκε σειρά ενεργειών προς ανάδειξη του ζητήματος, με απώτερο χρονικό σημείο δράσεων την ημερομηνία σύγκλησης της αρμόδιας Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ (16-31 Ιουλίου 2021).

Βάσει των εισηγήσεων αυτών, αλλά και προκειμένου γενικότερα να διατηρηθεί ενεργό το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινότητας έως τη σύγκληση της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς, αλλά και για να αξιοποιηθεί επαρκώς ο ενδιάμεσος χρόνος, ζήτησα τη διενέργεια διαβημάτων των Διπλωματικών Αρχών μας (23.10.2020), με παράλληλη επίδοση συνοπτικού, ενημερωτικού “non-paper” εστιάζοντας στα κράτη μέλη Διεθνών Οργανισμών με θεματολογία συναφή με ζήτημα και όπου θα μπορούσε να αναδειχθεί το θέμα καταλλήλως (UNESCO, Ηνωμένα Έθνη και Συμβούλιο της Ευρώπης).

Το ζήτημα θίχθηκε, επίσης, κατά τις συζητήσεις της Τρίτης Επιτροπής της 75^{ης} Συνόδου Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (Οκτώβριος 2020), καθώς και κατά τη διεξαγωγή της 45^{ης} Συνόδου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Γενεύης (14.09 - 06.10.2020). Επιπρόσθετα, στις 21.10.2020, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, υιοθέτησε Σύσταση, στην οποία αν και δεν

¹ Μετά από σειρά προκλητικών δηλώσεων Τούρκου Προέδρου, με επιστολή μου (29.05.2020), κάλεσα την Γενική Διευθύντρια της UNESCO, κα Audrey Azoulay, να καταδικάσει, εκ μέρους του Οργανισμού, τις προσπάθειες αλλοίωσης του χαρακτήρα της Αγίας Σοφίας ως μνημείου/μουσείου και ζήτησα το θέμα να συμπεριληφθεί στην επόμενη έκθεση της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Καυστική ήταν και η εθνική παρέμβαση της ελληνίδας Μονίμου Αντιπροσώπου στην Ολομέλεια του Εκτελεστικού Συμβουλίου της UNESCO (3.07.2020). Ακολούθησε, για το ίδιο ζήτημα, επιστολή της Υπουργού Πολιτισμού, κας Μενδώνη (30.06.2020). Η κα Azoulay, στην απαντητική επιστολή της (09.06.2020), ανέφερε ότι η UNESCO παρακολουθεί το θέμα και ότι επισημάνθηκε στην Τουρκία ότι οποιαδήποτε αλλαγή στη χρήση του μνημείου προϋποθέτει την προηγούμενη γραπτή ενημέρωση της Διακυβερνητικής Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

² “the Council has condemned the Turkish decision to convert such an emblematic monument as Hagia Sophia back to a mosque. This decision will inevitably fuel mistrust, promote renewed divisions between religious communities and undermine our efforts at dialogue and cooperation. There was broad support to call on the Turkish authorities to urgently reconsider and reverse this decision”.

αναφέρεται ρητώς η περίπτωση της Αγίας Σοφίας, παρά ταύτα, οι προτάσεις της ελληνικής πλευράς έχουν επαρκώς ενσωματωθεί και το εν λόγω κείμενο ικανοποιεί εν προκειμένω τις ελληνικές θέσεις.

Επίσης, χάρις στις συντονισμένες προσπάθειες της Ελληνικής Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην ΟΥΝΕΣΚΟ και των Διπλωματικών Αρχών μας, σε συντονισμό πάντα με την Κεντρική Υπηρεσία, προέβησαν τόσο η Προεδρία της ΕΕ όσο και χώρες όπως Γαλλία, Γερμανία καθώς και άλλες εκτός ΕΕ χώρες³, κατά τις γενικές συζητήσεις του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΟΥΝΕΣΚΟ (02 - 04.12.2020 και 13-14.04.2021), σε υποστηρικτικές παρεμβάσεις για την Αγία Σοφία και τη Μονή της Χώρας.

Με την παραίνεση της ελληνικής πλευράς, η Γενική Διευθύντρια κα Azoulay, έστειλε στην Κωνσταντινούπολη δύο φορές τον Ειδικό Απεσταλμένο της ΟΥΝΕΣΚΟ, κ. Mounir Bouchenaki, προκειμένου να προβεί σε επί τόπου αυτοψία (05 - 09.10.2020 και 28.01 - 03.02 2021) για να εξετάσει τις συνέπειες των τουρκικών αποφάσεων λόγω αλλαγής χρήσης της Αγίας Σοφίας και της Μονής της Χώρας.⁴

Ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού, κ. Ι. Χρυσουλάκης, ανέλαβε πολύ ενεργά το συντονισμό και την προώθηση δράσεων των φορέων της Ομογένειας για την προβολή των θέσεων της χώρας, πέραν των ελληνοτουρκικών, και στην ανάδειξη του ζητήματος της αλλοίωσης του χαρακτήρα της Αγίας Σοφίας ως μνημείου/μουσείου από την προκλητική και παράνομη απόφαση της Τουρκίας να την μετατρέψει σε τέμενος. Ειδικότερα, επιμελήθηκε την προώθηση σχετικών ψηφισμάτων ομογενειακών οργανώσεων στη Βόρεια και Νότια Αμερική και την ευρύτερη δημοσιοποίησή τους παγκοσμίως, καθώς και την ενθάρρυνση ενεργειών, όπως η συγκέντρωση υπογραφών και η αποστολή επιστολών ευαισθητοποίησης εκ μέρους παραγόντων της Ομογένειας προς τον πολιτικό, ακαδημαϊκό και δημοσιογραφικό κόσμο των χωρών διαμονής τους, μεταξύ αυτών και σχετικό κείμενο που υπογράφηκε από 44 ομογενειακές οργανώσεις με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Μπουένος Άιρες με αποδέκτες σε 29 χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Εν όψει της σύγκλησης της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς τον προσεχή Ιούλιο τ.ε., συνεχίζονται οι άοκνες προσπάθειες ανάδειξης του ζητήματος με την ίδια ένταση και νέο γύρο διαβημάτων, προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η διεθνής κοινότητα στην ανάγκη να προστατευθούν τα εμβληματικά μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, η Αγία Σοφία και η Μονή της Χώρας, από πολιτικούς καιροσκοπισμούς, τονίζοντας ότι είναι επείγουσα και αναγκαία η επιστροφή στο προηγούμενο καθεστώς των μνημείων, καθώς εκφράζει τη μοναδική οικουμενική αξία τους ως σύμβολα διαθρησκειακής και ειρηνικής συνύπαρξης λαών, μακριά από πρακτικές που θυμίζουν άλλες εποχές μισαλλοδοξίας και οπισθοδρόμησης.

³ Αγία Λουκία με συγκεκριμένες αναφορές, ενώ ΗΑΕ, Αίγυπτος, Ινδία με γενικότερες αναφορές περί προστασίας μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς.

⁴ Αναμένεται περί τα τέλη Ιουνίου τ.ε. δημοσίευση Έκθεσής του.

Ακριβές αντίγραφο
Αθήνα, 31 Μαΐου 2021

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Δήμητρα Αγγελική Ράμμου
ΠΕ Πτυχ. Διοικ. Α'

ΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Σελίδες Απάντησης:	4
Σελίδες Εγγράφων:	-
Σύνολο Σελίδων:	4